



Віль Савбанович БАКІРОВ

Ректор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доктор соціологічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України та Національної академії педагогічних наук України, академік Академії наук вищої школи України.

Голова Ради ректорів ВНЗ III-IV рівнів акредитації Харківського регіону, Президент Соціологічної Асоціації України, заступник голови Північно-Східного наукового центру НАНУ, головний редактор «Вісника ХНУ» імені В. Н. Каразіна, член редколегії ряду журналів та збірників.

Автор і співавтор понад 120 наукових робіт.

Rector of Kharkiv National University named by Karazin, Doctor of Social Sciences, Corresponding Member of National Academy of Sciences of Ukraine and National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Academician of Academy of Higher Education of Ukraine.

President of the Council of HEI Rectors in Kharkiv region, President of the Sociological Association of Ukraine, Deputy Chair-man of the North-Eastern Scientific Center NASU, Chief Editor of Kharkiv National University named by Karazin Journal, member of the editorial board of several journals and collections.

Author of over 120 scientific papers.

ВИСТУП НА ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК 5 КВІТНЯ 2012 РОКУ

На Академії педагогічних наук сьогодні лежить величезна відповідальність – відшукати відповіді на низку гострих викликів.

Це, перш за все, нові інформативно-комунікативні технології масового спілкування, надзвичайно велике майнове і статусне розшарування українського суспільства, величезна нерівність між багатими і бідними, занепад трудової етики.

Усе це і ще багато іншого руйнує традиційні механізми соціалізації і виховання і ставить перед педагогічною наукою завдання створити нову загально-теоретичну парадигму формування особистості, яка відповідає б новим соціокультурним, політичним і економічним реаліям.

Високий науковий і інтелектуальний рівень науковців і установ Академії дозволяє виконувати функції найавторитетнішого експерта при розробці і ухваленні стратегічних нормативно-правових документів, які визначають головні шляхи модернізації освітнього простору і оновлення духовної сфери держави. Це і Стратегія розвитку національної освіти, що ухвалена III Загальноукраїнським з'їздом освітян, це і Проект нової редакції Закону про вищу освіту, який, на жаль, можна назвати багатостраждальним, незважаючи на те, що за своєю філософією і методологією, за юридичною технікою він є один з найкращих, якщо це найкращий в Європі. А також багато інших принципових документів, які визначають освітню політику держави і суспільства.

Слід відзначити, що Національна Академія педагогічних наук України налагодила продуктивні зв'язки з вищою школою, з Міністерством освіти, науки, молоді та спорту. Прикладом

такої ефективної взаємодії є розробка Національної рамки кваліфікацій, яка була здійснена завдяки об'єднанню творчих зусиль академіка В. Лугового з боку Академії і члена-кореспондента Є. Суліми з боку Міністерства. І таких прикладів багато. За браком часу дозволять залишити їх «за кадром».

І все ж про одну річ хотів би сказати. Її неможливо виразити за допомогою кількісних показників, але вона відіграє дуже важливу роль. Це особлива атмосфера, атмосфера творчості і свободи мислення, поєднаних із вимогливістю і науковою відповідальністю. Така атмосфера створена і підтримується керівництвом академічних установ, відділень, Президією і Президентом Академії і саме вона сприяє тим вагомим і вражаючим результатам, які відображені у звітній доповіді.

А тепер про те, що нас всіх турбує і що треба брати до уваги, визначаючи подальші перспективи нашої роботи. Не хотілося би вдаватися до пафосної рито-

рики, але напрошується слово «війна». Війна із цінностями, на яких споконвіку трималося людське суспільство – віра, добро, справедливість, людська гідність, порядність, милосердя. Ми є свідками небаченого дотепер тотального натиску того, що можна назвати антицінностями. У суспільну свідомість, у свідомість молоді інтенсивно і безперервно насаджуються цинізм, жорстокість, безпринципність, ненависть, всюдозволеність тощо. Телебачення, газети, шоу-бізнес, вся масова культура перетворюють їх на норми поведінки.

Мало хто не обурювався долею нещасної дівчини з Миколаєва, яку вбили нелюді. Але ніхто не спрямував свій гнів на телебачення, яке не бачить у житті нічого світлого, на власників телеканалів, які пропагують всюдозволеність, на організаторів різних ток-шоу. Зрештою ніхто не звинуватив у цьому злочині саме суспільство, яке фактично зняло всі моральні табу.

Хто цьому всьому протистоїть у нашому суспільстві? Фактично тільки школа, тільки вчитель, тільки педагог, тільки ми з вами, які перебуваємо на передовій цієї війни і робимо все що можемо, що-би не дати суспільству і молоді остаточно морально занепасти. І за це нас нагороджують званням корупціонерів. Серед головних пунктів критики нової редакції Закону про вищу освіту є врахування середнього балу атестату при вступі до вищих навчальних закладів. Це нібито розв'язує руки вщент корумпованим вчителям, керівникам шкіл. Тепер зрозуміло, хто їздить по Києву, вулицям інших міст на «мерседесах», «лексусах», «бентлі». Це, мабуть, вчителі, які натягують учням середній бал атестату.

На освітянах, на нашій Академії сьогодні лежить величезна відповідальність – відшукати відповіді на низку гострих викликів, які докорінно змінюють всю систему умов традиційної соціалізації особистості.



Урочисте привітання випускників Харківського національного університету імені В. Каразіна

Перший з них я назвав – це нові інформативно-комунікативні технології масового спілкування, які надзвичайно посилюють негативний вплив на ціннісну свідомість молоді.

Другий – надзвичайно велике майнове і статусне розшарування українського суспільства, величезна нерівність між багатими і бідними, якої не знають розвинені західні країни і навіть Росія. А це не просто стимулює лівацькі і анархістські настрої, але й розпалює соціальну ненависть, готовність компенсувати відсутність нормальних соціальних ліфтів кримінальними діями.

Третій – занепад трудової етики, нездатність молоді до

відтермінованого задоволення потреб, бажання мати все, мати тут і мати негайно.

Необхідно згадати також глобалізаційні процеси, пов'язані з ними плюралізм і розмаїття культурних стандартів, норм, моделей поведінки, серед яких молодій людині потрібно самостійно зорієнтуватися і на що вона часто-густо неспроможна.

Усе це і ще багато іншого руйнує традиційні механізми соціалізації і виховання і ставить перед педагогічною наукою завдання створити нову загальнотеоретичну парадигму формування особистості, яка відповідає новим соціо-культурним, політичним і економічним реаліям.

БАКИРОВ ВИЛЬ САВБАНОВИЧ.
ВЫСТУПЛЕНИЕ НА ОБЩЕМ СОБРАНИИ
НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ
ПЕДАГОГИЧЕСКИХ НАУК
5 АПРЕЛЯ 2012 ГОДА.

BAKIROV VIL.
SPEECH AT NATIONAL ACADEMY
OF PEDAGOGICAL SCIENCES
GENERAL MEETING,
5 APRIL 2012.

На Академии педагогических наук сегодня лежит огромная ответственность – отыскать ответы на ряд острых вызовов.

Это, прежде всего, новые информативно-коммуникативные технологии массового общения, чрезвычайно большое имущественное и статусное расслоение украинского общества, огромное неравенство между богатыми и бедными, упадок трудовой этики.

Все это и еще многое другое разрушает традиционные механизмы социализации и воспитания и ставят перед педагогической наукой задание создать новую общетеоретическую парадигму формирования личности, которая отвечала бы новым социокультурным, политическим и экономическим реалиям.

Today is a huge responsibility on the Academy of Pedagogical Sciences – to find answers to a number of acute challenges.

First of all, these are new informative and communication technologies of mass communication, a very large property and status stratification of Ukrainian society, a huge disparity between rich and poor people, the decline of work ethic.

All this and much more destroys conventional mechanisms of socialization and education, and confronts pedagogical science task to create a new general theoretical paradigm of personality formation, which would meet new sociocultural, political and economic realities.